

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та методики початкового навчання



**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ
випускової кваліфікаційної роботи
здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр»
зі спеціальності 013 «Початкова освіта»
01 Освіта/Педагогіка
(термін навчання: 1,10)**

Київ 2021

УДК 378.2:373.3(072).М54

**Затверджено на засіданні Вченої ради Педагогічного факультету
НПУ імені М.П.Драгоманова
(Протокол № 1 від 3.11.2021 р.)**

Укладачі:

Коханко О.Г., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і методики початкового навчання НПУ імені М.П. Драгоманова.

Севастюк М.С. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і методики початкового навчання НПУ імені М.П. Драгоманова.

Семеренко Г.В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки і методики навчання української та іноземних мови НПУ імені М.П. Драгоманова

Чайченко В.Ф. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і методики початкового навчання НПУ імені М.П. Драгоманова.

Шапошнікова І.М. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і методики початкового навчання НПУ імені М.П. Драгоманова.

Рецензенти:

Бобрицька В.І. - доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики НПУ імені М.П. Драгоманова.

Комар О. А. - доктор педагогічних наук, професор кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Методичні рекомендації до виконання та захисту випускової кваліфікаційної роботи здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 013 «Початкова освіта» (01 Освіта/Педагогіка) / Укладачі: Коханко О.Г., Севастюк М.С., Семеренко Г.В., Чайченко В.Ф., Шапошнікова І.М. // За загальною редакцією Матвієнко О.В. доктора педагогічних наук, професора кафедри педагогіки та методики початкового навчання НПУ імені М.П. Драгоманова.

ЗМІСТ

Передмова	4
I. Загальні методичні рекомендації до написання випускової кваліфікаційної роботи	6
1.1. Вимоги до наукового оформлення роботи.....	7
1.2. Вимоги до структури роботи.....	9
1.3. Основні етапи виконання роботи.....	14
1.3.1. Вибір теми магістерського дослідження.....	14
1.3.2. Визначення об'єкта та предмета дослідження.....	16
1.3.3. Формулювання мети та основних завдань роботи.....	17
1.3.4. Формулювання гіпотези дослідження.....	18
1.3.5. Вибір методів дослідження.....	18
1.3.6. Складання плану роботи.....	19
II. Вимоги та правила оформлення випускової кваліфікаційної роботи	20
2.1. Загальні вимоги.....	20
2.2. Нумерація.....	21
2.3. Ілюстрації.....	23
2.4. Таблиці.....	24
2.5. Формули.....	25
2.6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела....	27
2.7. Висновки.....	29
2.8. Оформлення списку використаних джерел.....	29
2.9. Додатки.....	34
III. Порядок і процедура захисту випускової кваліфікаційної роботи	35
3.1. Процедура рекомендації роботи до захисту.	35
3.2. Захист випускової кваліфікаційної роботи.....	35
3.3. Критерії оцінювання випускової кваліфікаційної роботи.....	36
3.4. Академічна доброчесність здобувачів освіти.....	40
Додатки	46

ПЕРЕДМОВА

Побудова національної системи освіти в Україні в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» та впровадження Державного стандарту початкової освіти передбачає новий підхід до професійної підготовки здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 013 «Початкова освіта» як компетентних фахівців. Відповідно основним критерієм роботи закладу вищої освіти є рівень підготовленості здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр», а саме: ефективне поєднання їхніх теоретичних знань з умінням застосовувати їх на практиці, сформованість професійних компетентностей і, зокрема, здатності до дослідницької діяльності. Відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій у здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр» має бути сформована здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог; спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи; критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей; уміння розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; уміння провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності.

Освітній процес у Національному педагогічному університеті імені М.П.Драгоманова на кафедрі педагогіки та методики початкового навчання передбачає різні форми індивідуальної роботи студентів, зокрема виконання випускової кваліфікаційної роботи, рівень підготовки якої значною мірою свідчить про міру засвоєння студентом здобутих знань, його грамотність, загальну культуру виконання науково-дослідної роботи та ерудицію у сфері педагогічного дослідження, володіння дослідницькими вміннями та здатність організувати та здійснювати науково-прикладні дослідження у галузі освіти.

Головна мета виконання випускової кваліфікаційної роботи здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 013 «Початкова освіта» - вивчити одне з конкретних питань сучасної педагогічної теорії і практики початкової школи, оволодіти методами наукового дослідження, набути здатність здійснювати дослідження такого виду у майбутній професійній діяльності.

У процесі роботи студенти формують і вдосконалюють фахові вміння та навички, які є основою формування дослідницької компетентності майбутнього вчителя: самостійно формулювати проблему дослідження; визначати об'єкт та предмет дослідження, його мету та основні завдання; здійснювати пошук і добір потрібної наукової інформації; аналізувати практичну діяльність вчителя та учнів в освітньому середовищі; логічно і аргументовано висловлювати свої думки, пропозиції, робити висновки; правильно оформлювати науково-довідковий матеріал; публічно захищати підготовлену роботу (робити наукові повідомлення, відповідати на запитання, захищати свою точку зору тощо).

Мета цих методичних рекомендацій — допомогти студентам в написанні та оформленні випускової кваліфікаційної роботи здобувачів другого ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 013 «Початкова освіта». В основу покладено вимоги нормативних документів щодо оформлення складових роботи (Національний стандарт України «Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання ДСТУ 3008:2015» (2016 р.), Положення про випускню кваліфікаційну роботу магістра та дипломну роботу спеціаліста в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, а також використано рекомендації, що містяться в різних довідкових виданнях.

I. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ ВИПУСКОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Випускова кваліфікаційна робота здобувачів другого рівня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 013 «Початкова освіта» передбачає виявлення загальної підготовки студентів на період завершення їх навчання у педагогічному ЗВО. Випускова кваліфікаційна робота є важливим видом самостійної наукової роботи студентів, під час написання якої вони опановують методи та набувають вміння проведення наукового дослідження. Випусковою кваліфікаційною роботою студент завершує свою навчальну та наукову підготовку в університеті. Вона повинна засвідчити професійну зрілість випускника, виявити його загальнонаукову та спеціальну підготовку, вміння застосовувати здобуті в університеті знання для розв'язання конкретних наукових та практичних завдань.

У процесі роботи над випусковою кваліфікаційною роботою здобувачі другого рівня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 013 «Початкова освіта» удосконалюють свої розумові операції, спрямовані на вміння спостерігати за освітнім процесом у початковій школі, узагальнювати зібраний матеріал, аналізувати його, порівнювати, робити висновки, а також виявляє внутрішні потенційні можливості.

Написання вимагає від студентів наполегливої, систематичної праці, так як вона містить в собі всі основні елементи як науково-дослідної, так і науково-методичної роботи. Для студента це є посильна спроба наукової діяльності, передбачена навчальними планами.

Робота, виконана студентом, повинна мати певне практичне спрямування. Вона має бути такою, щоб після відповідного редагування можна було її використовувати як методичний посібник чи доповідь з питань методики викладання того чи іншого предмета в початкових класах.

Звичайно, така робота вимагає не лише часу, але й копіткої вдумливої праці, тому доречно розпочинати вже на початку навчального року підготовку до її виконання.

Випускова кваліфікаційна робота здобувачів другого рівня вищої освіти

«Магістр» зі спеціальності 013 «Початкова освіта» (надалі магістерська робота) за напрямом виконання має бути *теоретико-емпіричною (теоретико-експериментальною)*. Її тема має стосуватися актуальних питань у сучасній педагогічній науці та методики навчання освітніх галузей в початковій школі.

Вивчивши та проаналізувавши психолого-педагогічну літературу та інші інформаційні джерела з обраної теми, узагальнивши досвід роботи практичних учителів та поради науковців, здобувач вищої освіти може запропонувати свої педагогічні умови, методи, форми, засоби чи технології для підвищення ефективності освітнього процесу початкової школи у роботі над обраною темою. Цінність самостійно укладеного матеріалу перевіряється здобувачем вищої освіти під час проходження педагогічної практики в школі, а потім доречно їх запропонувати учителям та здобувачам вищої освіти для освітнього процесу як допоміжний матеріал до основного у роботі з учнями молодшого шкільного віку.

Перш ніж братися до написання магістерської роботи, здобувач вищої освіти повинен ознайомитися з основними вимогами до її виконання.

1.1. Вимоги до наукового оформлення роботи

Матеріал роботи здобувач вищої освіти повинен викладати послідовно, логічно пов'язувати окремі його частини, повністю висвітлити тему роботи. Для цього необхідно приділити увагу сучасним теоретичним і методичним розробкам, розглянути і творчо осмислити відповідну наукову літературу та періодичні видання, визначити власне ставлення до дискусійних питань теми роботи. На основі аналізу емпіричних або звітних даних, особистих вражень та узагальнень потрібно зробити необхідні висновки, висвітлити досягнуті успіхи, зазначити існуючі недоліки, а також висловити пропозиції щодо можливостей подальшого покращення діяльності об'єкта досліджень.

Достатній теоретичний рівень. Ця вимога означає, що студент має розкрити обрану тему магістерської роботи на сучасному рівні розвитку відповідної науки (дидактики, теорії та методики виховання, історії педагогіки, школознавства, певної методики початкового навчання та ін.), використовуючи такі підходи й наукові знання, що пояснюють різні явища та події у практиці

вчителя з позицій сьогодення. Крім того, здобувач вищої освіти повинен якомога повно висвітлити основні поняття й терміни, що стосуються проблеми наукової роботи, оперуючи тільки об'єктивними фактами і реальними практичними прикладами.

Дослідницький характер. Магістерська робота має містити такі елементи дослідження: вивчення достатньої кількості інформаційних джерел (наукових праць, посібників, книг, монографій, журнальних статей, інтернет-ресурсів та інших розробок) вітчизняних і зарубіжних авторів; систематизацію та аналіз різних думок і підходів; формування власної точки зору на розглядувану проблему; порівняння теоретичних поглядів вчених і практичної діяльності вітчизняних і зарубіжних авторів; розробка висновків, рекомендацій.

Грамотність оформлення. Це важлива вимога до магістерської роботи, що засвідчує її якість. У роботі не повинно бути граматичних та стилістичних помилок. Необхідно дотримуватись правил академічної доброчесності, правил цитування, оформлення посилань, списку використаних джерел. Виконання цієї вимоги виховує у здобувачів вищої освіти культуру оформлення наукових праць, що стане у нагоді в майбутній професійній діяльності.

Завершальним, найважливішим етапом у процесі виконання магістерської роботи є написання і оформлення тексту. У процесі написання тексту роботи необхідно звертати особливу увагу на такі моменти:

- а) стислість, лаконічність викладу;
- б) логічна послідовність, смисловий і стилістичний взаємозв'язок між розділами, підрозділами і окремими абзацами;
- в) підкріплення кожного положення роботи достатньою кількістю фактичного ілюстративного матеріалу, а також переконливою науковою аргументацією;
- г) правильне оформлення ілюстрації, цитат, виносок;
- д) бездоганна стилістична, орфографічна та пунктуаційна грамотність.

Чим більша наукова озброєність роботи, сильніша аргументованість її положень, тим вона краща. Робота, позбавлена наукового апарату, наукового обґрунтування найважливіших її положень, тобто робота, в якій не виявлено

обізнаності її автора з літературою з проблеми, вміння використовувати і належним чином оформляти дані цієї літератури, не може бути оцінена позитивно.

Дані наукових джерел здебільшого подаються у вигляді короткого переказу основного їх змісту або дослівно, у вигляді цитат, причому у всіх випадках з обов'язковими посиланнями на відповідне джерело.

Будь-який чужий вираз, формулювання, трактовка, наведені в роботі дослівно, беруться в лапки із зазначенням, шляхом посилань, джерела, звідки вони взяті. Наявність в роботі чужих висловлювань, не взятих у лапки, розцінюється як списування, і безумовно, така робота не може бути оцінена позитивно. Якщо цитата дуже довга і немає потреби наводити її всю, вона може бути скорочена шляхом пропуску окремих її частин. Будь-який пропуск, незалежно від його місця в цитаті і розміру, позначається крапками.

Дотримання вимог академічної доброчесності. Закон України "Про освіту" (2017), "Про вищу освіту" (2014), "Про наукову та науково-технічну діяльність" (2015) регламентують дотримання працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти академічної доброчесності, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату. Академічна доброчесність визначається як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. До порушень академічної доброчесності включено: академічний плагіат; самоплагіат; фабрикація; фальсифікація; списування.

1.2. Вимоги до структури роботи

Кваліфікаційну роботу здобувачі вищої освіти виконують самостійно, дотримуючись рекомендованої структури та вимог до технічного та наукового оформлення.

Структура роботи включає *вступ, два розділи з висновками до кожного,*

висновки, список використаних джерел та додатки (за необхідності).

Вступ магістерської роботи повинен бути максимально стислим, лаконічним і висвітлювати такі обов'язкові моменти:

- обґрунтування вибору теми, її актуальність (1 – 1,5 стор.);
- об'єкт і предмет дослідження;
- визначення мети і завдань роботи;
- гіпотеза дослідження;
- методи дослідження;
- наукова новизна;
- практичне значення роботи;
- зазначення експериментальної бази;
- висвітлення апробації результатів з теми дослідження;
- публікації автора з теми дослідження;
- опис структури роботи, кількість сторінок основного тексту (без списку літератури та додатків), кількість використаних літературних джерел та кількість додатків.

В **основній частині** розкривають тему роботи, подають опис і аналіз матеріалу, оцінку фактів і явищ, підкріплених ілюстраціями і даними з наукової літератури, узагальненнями і висновками щодо окремих теоретично обґрунтованих питань. Розташування розділів і підрозділів має забезпечити послідовність, взаємозв'язок викладу, мотивований перехід від одного питання до наступного.

Основна частина магістерської роботи складається з **двох розділів**:

1. Перший розділ – теоретичний аналіз джерельної бази з проблеми дослідження та визначення наукових понять дослідження. Загальний обсяг першого (теоретичного) розділу складає орієнтовно 40% від усього обсягу роботи. Складається з 2-3 параграфів.

Зміст першого розділу повинен включати три параграфи, в яких послідовно аналізуються теоретичні питання дослідження. В першому параграфі подається аналіз психолого-педагогічної літератури відповідно до об'єкта дослідження. Під час аналізу літератури насамперед звертається увага

на аналіз джерел сучасних наукових досліджень із наукової проблеми, подається опис вітчизняних досліджень із даної проблеми. У другому параграфі аналізуються базові поняття дослідження, визначається їх зміст, характеристика, структурні компоненти. Третій параграф включає висвітлення особливостей формування явища, яке вивчається та досліджується (предмет дослідження) у навчально-виховному процесі початкової школи.

2. Другий розділ – експериментальний – містить опис результатів експериментального дослідження і всіх його етапів (констатуючий, формувальний та контрольний). Практичний розділ містить:

- опис методів, які використовувалися в емпіричному дослідженні. При використанні відомих методів необхідно давати посилання на авторів (при розробці авторських анкет бажано давати їх детальний опис);

- інформацію про те, де (на якій базі), коли і скільки часу проводилось дослідження;

- який контингент обрано для проведення дослідження (кількість учасників, їх вік тощо);

- докладний опис формувального експерименту відповідного до гіпотези дослідження;

- кількісний і якісний аналіз результатів дослідження: автор наводить кількісні показники, одержані в результаті обробки отриманих результатів дослідження, формує зведені таблиці, ілюструє результати рисунками.

Зміст експериментальної роботи поетапно розкривається у *другому розділі магістерського дослідження*.

Перший параграф другого розділу включає опис перебігу та результатів констатуючого етапу дослідження. Тому під час його написання звертається увага на визначення мети експериментальної роботи, формулювання гіпотези, окреслення бази та тривалості дослідження, визначається явище, яке змінюється під час експериментального впливу, надається характеристика показників (критеріїв) та рівнів сформованості досліджуваної якості, підбираюся методики її вимірювання. На основі проведеного констатуючого етапу дослідження характеризується початковий стан сформованості якості,

надається кількісний (таблиці, діаграми) та якісний аналіз результатів діагностичної роботи, яка проводиться на початку дослідження, а саме до проведення експериментального впливу.

У другому параграфі другого розділу описується розроблена експериментальна програма, яка може включати обґрунтуванні педагогічних умов, методики формування та відображається в предметі дослідження (формувальний етап дослідження). На підставі вивчення і узагальнення педагогічного досвіду (як вітчизняного, так і зарубіжного) студент розробляє систему уроків або завдань, методів, прийомів роботи чи педагогічних умов, що сприятимуть підвищенню якості освітньої й виховної роботи.

Третій параграф включає опис результатів експериментальної роботи, аналіз контрольного етапу дослідження, який відображається в таблицях та діаграмах. Під час проведення аналізу необхідно порівняти результати констатуючого та контрольного етапів дослідження, показати динаміку сформованості якості (порівняти результати на початку та в кінці проведення педагогічного експерименту). Цей параграф обов'язково повинен включати методичні рекомендації для вчителя початкової школи з проблеми наукового дослідження, удосконалення роботи вчителя на практиці з даного питання.

У таблицях та діаграмах подають кількісні дані за результатами проведеного дослідження в експериментальному класі, де учні працювали за системою автора. Для порівняння наводять результати роботи в контрольному класі, де учні не працювали за цією системою. Порівняння цифрових даних результатів роботи в контрольному та експериментальному класах свідчатиме про міру ефективності розробленої студентом експериментальної програми.

Дослідження подаються у вигляді схем, таблиць, діаграм, на яких конкретно доводять рівень досягнення поставленої мети.

Жоден із розділів основної частини звичайно не буває меншим за вступ.

Кожен розділ закінчується лаконічними узагальненими висновками.

Загальні висновки. Підсумки виконаної роботи підбивають шляхом власних міркувань, доказів, спостережень, акцентуючи увагу на тому, що зумовило позитивні зрушення, сприяло підвищенню якості знань учнів,

формуванню у них досліджуваної якості чи риси.

Висновки роботи повинні відповідати завданням дослідження.

Висновки пишуться максимально лаконічно, без аналізування, переказування вже розкритих фактів у змісті роботи та без ілюстрацій. У тезисній формі викладаються результати роботи, здобуті у процесі експериментальної роботи.

Висновки – це стислий відбиток магістерської роботи загалом. Їх виклад можна будувати як короткий аналіз виконання кожного завдання дослідження.

Список використаних джерел розміщують у кінці роботи в один із способів: у алфавітному порядку прізвищ авторів чи заголовків; у порядку появи посилань на джерело у тексті роботи; у хронологічному порядку. Найбільш поширений варіант – це розміщення літературних джерел у алфавітному порядку. До списку літератури включається вся опрацьована література студентом з обраної теми: статті, підручники, програми, наукові збірники, монографії, методичні посібники; дисертації, Інтернет-джерела, вказується рік видання, видавництво, обсяг сторінок роботи, або сторінки, які опрацьовувалися з вказаних джерел.

Бібліографічний опис джерел складається відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. Зокрема потрібну інформацію можна одержати із таких міждержавних і державних стандартів: ***Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015.***

Додатки становлять собою зразки анкет чи тестів для учнів, діагностичні методики, конспектів уроків, дидактичного матеріалу, робіт учнів, сценаріїв, комплекси вправ тощо. Обсяг, форма, характер додатків, їх доцільність у роботі погоджується з науковим керівником.

Вони вміщуються в кінці роботи після списку літератури. Але можуть бути подані до роботи у вигляді окремих альбомів, зошитів, папок.

Обсяг сторінок додатків конкретизувати недоречно, але потрібно наголосити, що матеріал мусить бути оформлений настільки естетично, щоб його можна було використовувати в освітньому та виховному процесі.

Додатки можуть включати допоміжні матеріали (таблиці цифрових

даних, ілюстрації, схеми допоміжного характеру тощо). Кожен додаток починають з нової сторінки, посередині симетрично тексту слово «ДОДАТОК» і велику літеру, що позначає додаток (наприклад, «ДОДАТОК А»). Додаток повинен мати тематичний заголовок. Посилання на додатки в текстовій частині роботи є обов'язковим.

1.3. Основні етапи виконання наукової роботи

Магістерська робота є результатом вивчення здобувачами вищої освіти педагогіки, методики і технологій навчання у початковій освіті.

Працювати над науковою роботою слід в такій послідовності:

- а) вибір теми та визначення її актуальності;
- б) консультації з науковим керівником;
- в) збирання бібліографії та аналіз теоретичної бази дослідження;
- г) складання індивідуального плану роботи над дослідженням та написання плану-проспекту, який повинен включати такі складові:
 - визначення категорійного апарату роботи (актуальність, об'єкт, предмет, мета і завдання, гіпотеза та методи дослідження);
 - зміст роботи;
- д) вивчення потрібної літератури та написання першого розділу роботи;
- е) спостереження педагогічної практики і аналіз спостережень; розробка власних рекомендацій (системи уроків, методів, прийомів роботи); перевірка розроблених матеріалів та аналіз результатів експериментальної роботи; написання другого розділу роботи;
- є) остаточне оформлення роботи, її тексту, додатків;
- ж) підготовка роботи до рецензування та захисту.

1.3.1. Вибір теми дослідження та визначення її актуальності

Вибір теми магістерської роботи — одне зі складних та відповідальних завдань. Від правильності її формулювання значною мірою залежить успіх виконуваної роботи. На вибір теми дослідження впливають актуальність даної проблематики, наукова новизна, практичне значення та власні наукові інтереси здобувача вищої освіти.

Актуальність у перекладі з латинської означає «важливість», практичне

значення проблеми. Магістерська робота може претендувати на той чи інший ступінь актуальності тільки тоді, коли її тема відповідає сучасним потребам педагогіки та методики початкового навчання, а питання, що розкриваються в роботі, важливі для розуміння суті і структури діяльності вчителя.

Тема наукового дослідження здобувачів другого рівня вищої освіти «Магістр» освітньо-професійної програми «Початкова освіта» (термін навчання – 1 рік 10 місяців) має стосуватися актуальних проблем організації та здійснення освітнього процесу у початковій школі. Наприклад:

1. *Формування мовленнєвої компетентності молодших школярів засобами діалогічного мовлення.*
2. *Формування в учнів початкової школи навички читання під час проведення нетрадиційних уроків засобами фольклору.*
3. *Формування читацької компетентності в учнів початкових класів під час вивчення казки та позакласного читання.*
4. *Дидактичні ігри як засіб формування комунікативної компетентності першокласників.*
5. *Формування в учнів початкової школи самооцінки засобами формувального оцінювання.*
6. *Формування пізнавальних інтересів молодших школярів в освітньому процесі засобами педагогіки партнерства.*
7. *Робота над текстом на уроках української мови як засіб мовленнєвого розвитку молодших школярів.*

Орієнтовний перелік тем подається в додатку С.

Отже, вибір теми має бути результатом власних роздумів студента, його ідей, що можуть виникати в процесі навчання та читання наукової фахової літератури та обов'язково консультативної роботи з науковим керівником. Тільки в цьому випадку можна чекати, що виконання роботи зіграє важливу роль у професійному становленні студента.

1.3.2. Визначення об'єкта і предмета дослідження

Із темою дослідження тісно пов'язані його об'єкт і предмет.

Об'єкт дослідження – це частина об'єктивної реальності, те, на що спрямований процес пізнання.

Предмет дослідження – це найсуттєвіші, найхарактерніші з практичної чи теоретичної точки зору властивості, особливості, риси об'єкта, які підлягають безпосередньому аналізу, вивченню.

Об'єкт – ширше поняття, предмет – вужче (в рамках цього об'єкта). Тобто, об'єкт – це те, що досліджується, а предмет – те, що в цьому об'єкті дістає наукове пояснення.

Тобто, об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага, оскільки предмет дослідження визначає тему магістерської роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

Об'єктами дослідження в педагогіці можуть бути: процес навчання, процес виховання, процес спілкування, процес становлення і розвитку навчально-пізнавальна діяльність тощо. А предметом дослідження виступатимуть певні властивості, педагогічні умови, методи чи засоби, функції об'єкта дослідження.

Приклад визначення об'єкта і предмета дослідження:

Тема дослідження: *Формування мовленнєвої компетентності молодших школярів засобами діалогічного мовлення.*

Об'єкт дослідження: *процес формування мовленнєвої компетентності молодших школярів у освітньому процесі.*

Предмет дослідження: *педагогічні умови формування мовленнєвої компетентності молодших школярів засобами діалогічного мовлення.*

1.3.3. Формулювання мети та основних завдань роботи

Залежно від того, наскільки зрозуміло і точно сформульовано мету роботи, настільки вдалими будуть її основні завдання, план, організація виконання, стиль викладу.

Правильне визначення мети роботи дасть змогу студенту виокремити в ній основний напрямок дослідження, упорядкувати пошук і аналіз матеріалу,

підвищити якість роботи, уникнути загальних міркувань.

Не слід формулювати мету як “Дослідження...”, “Вивчення...”, тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Мета визначає дію, яка забезпечує її досягнення та описує кінцевий результат дослідження.

Приклад формулювання мети роботи:

Тема: *Формування мовленнєвої компетентності молодших школярів засобами діалогічного мовлення.*

Мета: *теоретично обґрунтувати і експериментально перевірити педагогічні умови формування мовленнєвої компетентності молодших школярів засобами діалогічного мовлення.*

На основі сформульованої мети студент має визначити основні завдання, які необхідно розв’язати в процесі виконання магістерської роботи. Завдання повинні конкретизувати основну мету роботи; їх визначення пов’язане з назвами основних розділів. Завдання розгортаються у тій послідовності, у якій вони будуть виконані та можуть бути описані такими стандартизованими термінами: *проаналізувати..., з’ясувати..., визначити..., розкрити..., обґрунтувати..., експериментально перевірити..., дослідити..., виявити..., удосконалити..., впровадити..., розробити... тощо.*

Приклад формулювання завдань кваліфікаційної роботи:

1. *Проаналізувати психолого-педагогічну літературу з проблеми формування мовленнєвої компетентності молодших школярів.*

2. *Визначити зміст та структуру мовленнєвої компетентності молодших школярів та особливостей її формування засобами діалогічного мовлення.*

3. *Розробити та експериментально перевірити педагогічні умови формування мовленнєвої компетентності учнів __ класу засобами діалогічного мовлення.*

4. *Проаналізувати результати експериментального дослідження та розробити методичні рекомендації з формування мовленнєвої компетентності молодших школярів засобами діалогічного мовлення.*

1.3.4. Формулювання гіпотези дослідження

Гіпотеза дослідження – являє собою можливу (передбачувану) відповідь на питання, яке ставить перед собою дослідник, і складається із передбачуваних зв'язків між досліджуваними фактами. Гіпотеза визначає напрям діяльності, спрямовує думки дослідника і визначає ті матеріали, які повинні бути зібрані у процесі дослідження. Це припущення про причинно-наслідкові зв'язки між явищами, між причиною і наслідком. Перевірена гіпотеза перетворюється на достовірне знання, теорію.

Приклади формулювання гіпотези дослідження:

***Тема:** Формування мовленнєвої компетентності молодших школярів засобами діалогічного мовлення.*

***Можливий варіант гіпотези:** використання діалогічного мовлення сприятиме формуванню мовленнєвої компетентності молодших школярів.*

АБО

***Можливий варіант гіпотези:** формування мовленнєвої компетентності молодших школярів засобами діалогічного мовлення буде відбуватися успішно за наступних педагогічних умов:*

- *врахування індивідуального підходу;*
- *цілеспрямоване моделювання ситуацій діалогічного мовлення в освітньому процесі;*
- *залучення всіх учнів до діалогічного мовлення через їх активно-позитивне ставлення до спілкування в групах, парах, колективі.*

1.3.5. Вибір методів дослідження

Метод науково-педагогічного дослідження – це спосіб пізнання педагогічної дійсності, встановлення об'єктивної закономірності навчання і виховання.

Основна вимога щодо ефективного застосування методів наукових досліджень – це використання комплексу методів для отримання більш точних відомостей про об'єкт дослідження.

У ході дослідження зазвичай використовуються **теоретичні** (наприклад, аналіз та синтез, ідеалізація, формалізація, абстрагування, індукція та дедукція, моделювання, узагальнення, аналогія, конкретизація та інші) та **емпіричні**

(спостереження, порівняння, бесіда, анкетування, тестування, вивчення документації, вивчення продуктів діяльності, метод рейтингу, експерименти (констатуючий, формувальний та контрольний)) методи наукових досліджень. Вірогідність результатів наукового дослідження сучасні дослідники підтверджують **математичними методами наукових досліджень:** вимірювання, підрахунок, шкалування, ранжування, реєстрування і т.д.

У магістерській роботі обов'язково подається перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети й завдань. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, яке саме завдання дістало розв'язання завдяки обраному методу. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

1.3.6. Складання плану магістерської роботи

На початку підготовки роботи студенту необхідно ознайомитися зі змістом наукових публікацій за доброю темою і скласти розгорнутий план із зазначенням основних розділів і підрозділів роботи, який потрібно узгодити з науковим керівником.

План магістерської роботи є відбиттям її структури, під якою розуміється порядок компонування і взаємозв'язок окремих її частин.

Виконані розділи роботи студент подає на розгляд керівнику і відповідно до його зауважень уточнює, доповнює і в разі потреби доопрацьовує їх.

II. ВИМОГИ ТА ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ ВИПУСКОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Загальні вимоги

Магістерську роботу необхідно оформлювати відповідно до затверджених кафедрою вимог. Здобувач вищої освіти має дотримуватися нормативно визначених вимог щодо оформлення тексту, таблиць, формул, ілюстрацій, списку літератури, додатків.

Магістерська робота має бути надрукована чітко, без помилок та виправлень, з одного боку білого паперу формату А4 (210 x 297 мм) з використанням шрифтів текстового редактора Word розміру 14 з міжрядковим інтервалом «1,5» чорним кольором.

Титульний аркуш магістерської роботи повинен містити всю необхідну інформацію про тему дослідження, автора та наукового керівника (див. додаток А).

На другій сторінці магістерської роботи розміщується зміст. Зразок його оформлення див. додаток Б.

Обсяг основного тексту магістерської роботи, не включаючи додатки, не повинен перевищувати **60-65 сторінок**.

Аркуш магістерської роботи повинен мати поля: ліве — 25 мм, верхнє — 20 мм, праве — 10, нижнє — 20 мм (див. додаток В).

Текст роботи може ілюструватись кресленнями, схемами, фотографіями, графіками, таблицями, які також виконуються на стандартних аркушах паперу формату А4. Кількість ілюстрацій повинна бути достатньою для того, щоб надати тексту зрозумілості та конкретності. Усі ілюстрації (фотографії, схеми тощо) називають рисунками і нумерують послідовно. Номер і назву рисунка пишуть під графічним зображенням. Ілюстративний матеріал розміщують у тексті одразу після посилання на нього.

Текст основної частини поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК

ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами по центру рядка.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір до тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 2-3 інтервали.

Кожну структурну частину роботи треба починати з нової сторінки.

2.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел, додатки не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: «1. ВСТУП» або «Розділ 6. ВИСНОВКИ». Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовки розділу великими літерами.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку, наприклад: «2.3» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу малими літерами, крім першої.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку, наприклад: «1.3.2» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка.

Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно наводити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, рисунок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування у тексті або в додатках. Ілюстрації позначають словом «Рис.» І нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис.1.2 (другий рисунок першого розділу).

Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначеннями номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, *наприклад*: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу).

Якщо в розділі є лише одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці,

над іншими частинами пишуть слова «Продовж, табл.» І вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж. табл. 1.2».

Формули (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

2.3. Ілюстрації

Ілюструвати роботу слід, виходячи із певного загального задуму, за ретельно продуманим тематичним планом, що допомагає уникнути ілюстрацій випадкових, пов'язаних із другорядними деталями тексту і запобігти невиправданним пропускам ілюстрацій до найважливіших тем. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. За необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (під рисунковий підпис).

Підпис під ілюстрацією зазвичай має чотири основних елементи:

- найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рис. 2.1»;
- порядковий номер ілюстрації, який вказується без знаку номера арабськими цифрами;
- тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із стислою характеристикою зображеного;
- експлікацію, яка будується так: деталі сюжету позначають цифрами, які виносять у підпис, супроводжуючи їх текстом.

Зразок

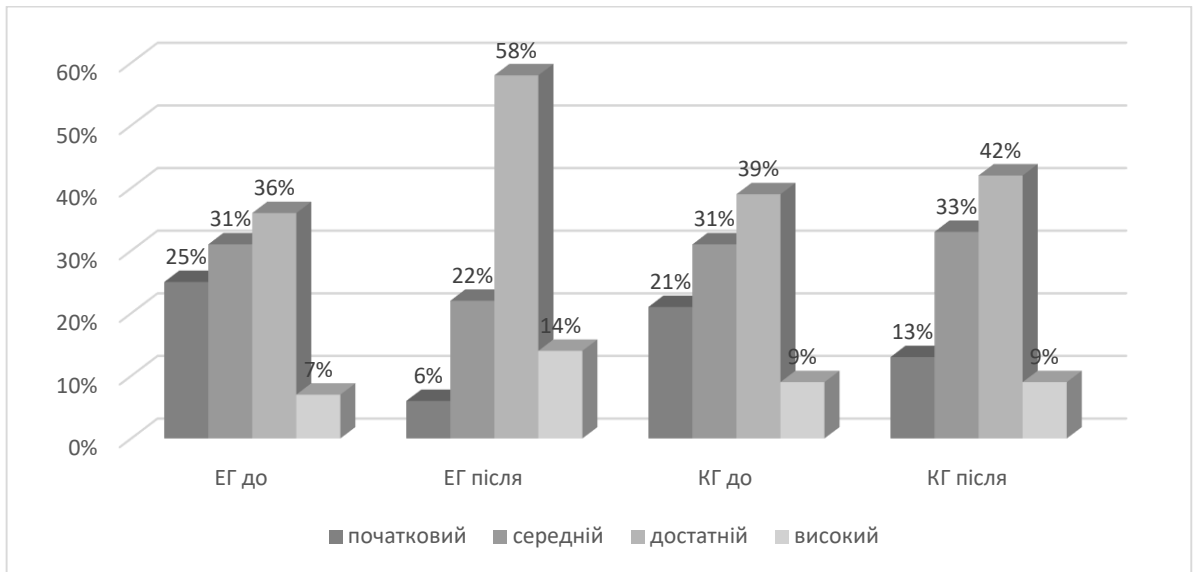


Рис. 2.1. Діаграма показників сформованості у студентів умінь проектувати урок після проведення формувального експерименту

Основними видами ілюстративного матеріалу є: креслення, технічний рисунок, схема, фотографія, діаграма і графік.

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках «(рис. 2.1)» або зворот типу: «...як це видно з рис. 2.1» або «... як це показано на рис. 2.1».

2.4. Таблиці

Слово «Таблиця» розмішують над назвою таблиці, праворуч. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розмішують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву наводять жирним шрифтом.

Текст у таблиці варто друкувати кеглем 12 з одинарним інтервалом.

Таблицю розмішують після першого згадування про неї в тексті, так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку або з поворотом за стрілкою годинника. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку. При перенесенні таблиці на наступну сторінку назву вміщують тільки над її першою частиною.

Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Зразок:

Таблиця 2.1.

Показники сформованості у студентів умінь проектувати урок після дидактичного етапу формувального експерименту

Рівні сформованості дидактичних умінь проектування уроку	ЕГ (175 ос.)		КГ (173 ос.)	
	Кількість абс.	%	Кількість абс.	%
<i>Високий</i>	26	18,3	9	5,2
<i>Достатній</i>	55	38,7	24	13,9
<i>Середній</i>	61	43,0	87	50,3
<i>Початковий</i>	-	-	53	30,6

2.5. Формули

При використанні формул необхідно дотримуватися певних правил.

Найбільші, а також довгі і громіздкі формули, котрі мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі і нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=), або після знаків плюс (+), мінус (-), множення.

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання в наступному тексті, інші нумерувати не рекомендується.

Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Номер, який не вміщується у рядку з формулою, переносять у наступний нижче формули. Номер формули при її перенесенні вміщують на рівні останнього рядка. Якщо формулу взято в рамку, то номер такої формули записують зовні рамки з правого боку навпроти основного рядка формули. Номер формули-дроби подають на рівні основної горизонтальної риски формули.

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.

Зразок:

Знаходження середніх значень (\bar{X}) балів в експериментальній та контрольній групах підсумкового зрізу формувального експерименту за формулою середньозваженої арифметичної [76, с. 48-49; 181, с. 97-98]:

$$\bar{X} = \frac{\sum_1^m x_j f_j}{\sum_1^m f_j},$$

де \bar{X} - середньозважене арифметичне;

\sum_1^m - сума балів;

x_j - бали студентів;

f_j - кількість студентів.

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації, а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна під одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за

формулою до її номера.

2.6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

При написанні магістерської роботи з метою дотримання норм академічної доброчесності здобувач другого рівня вищої освіти «Магістр» повинен посилатися на цитовану літературу, або на ту літературу, звідки взято ідеї, висновки, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Посилатися слід на останні видання публікацій.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання.

Посилання в тексті на літературні джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...».

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками, Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на

початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

е) коли студент (автор роботи), наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є, наприклад: (курсив наш. – М.Х.), (підкреслено нами. – М.Х.), (розбивка наша. – М.Х.).

Недотримання правил цитування та посилання на використані джерела призводить до розгляду поняття академічного плагіату. Відповідно до Закону України «Про освіту» (2017), академічний плагіат розглядається як оприлюднення (повністю або частково) творчих/наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства. До плагіату відноситься: копіювання чужої наукової роботи, чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; перефразування чужої праці без згадування оригінального автора. Важливо усвідомити, що плагіат не зводиться до текстових збігів, а може стосуватися також некоректного запозичення фактів, гіпотез, числових даних, методик, ілюстрацій, формул, моделей тощо.

Виявлення у роботі академічного плагіату є підставою для недопущення студента до Підсумкової атестації.

2.7. Висновки

Кожен розділ магістерської роботи закінчується висновками до нього.

У кінці роботи робляться загальні «ВИСНОВКИ». Вони формулюються до кожного поставленого в дослідженні завдання.

Висновки мають бути стислими, логічно побудованими, інформативними і не носити характер звіту.

2.8. Оформлення списку використаних джерел

Список використаної літератури – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел.

Список використаної літератури розміщують у кінці роботи в один із способів: у алфавітному порядку прізвищ авторів чи заголовків; у порядку появи посилань на джерело у тексті роботи; у хронологічному порядку. До списку літератури включається вся опрацьована література студентом з обраної теми: статті, підручники, програми, наукові збірники, монографії, методичні посібники; дисертації, Інтернет-джерела, вказується рік видання, видавництво, обсяг сторінок роботи, або сторінки, які опрацьовувалися з вказаних джерел.

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ОПИСІВ ДЛЯ СПИСКУ ПОСИЛАНЬ (згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
<i>Книги</i>	
Один автор	<p>Андрущенко В. П. Світанок Європи. Проблема формування нового учителя для об'єднаної Європи XXI століття, 3-тє вид. Київ: Знання України, 2015. 1099 с.</p> <p>Бобрицька В. І. Методичні рекомендації до написання і оформлення магістерської роботи з освітньої політики [метод. посіб. для студ. другого (магістерського) рівня вищої освіти], 3-тє вид., доповн. і переробл. Київ, Україна: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. 98 с.</p> <p>Бондар В. І. Дидактика. К.иїв: Либідь, 2005. 264 с.</p>

	Матвієнко О. В. Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності. Івано-Франківськ: НАІР, 2015. 275 с.
Два автора	Бондар В. І., Коханко О. Г. Дидактика: теорія і технологія її вивчення. Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів спеціальності «Початкова освіта». Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. 145 с. Матвієнко О. В., Дідур Н. А. Тенденції модернізації соціокультурної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Innovative processes in education: Collective monograph. АМЕЕТ Sp. z o.o., Lodz, Poland, 2017. P. 103–116.
Три автори	Дубасенюк О. А., Семенюк Т. В., Антонова О. Є. Професійна підготовка майбутнього вчителя до педагогічної діяльності: монографія. Житомир: Кондор, 2003. 192 с. Матвієнко О. В., Олефіренко Т. О., Тутова Т. Б. Педагогіка Багатоманітності : навч.-метод. посібник. Київ, 2020. 175с.
Чотири і більше авторів	Адаптивне навчання студентів професії вчителя: теорія і практика: монографія / В.І. Бондар, І.М. Шапошнікова, Т.Л. Опалюк, Т.Й. Франчук. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. – 308 с. Матвієнко О. В., Шапошнікова І. М., Семеренко Г. В., Савенкова Л. В., Бондар Віт. І. Володимир Іванович Бондар – учитель вчителів. Київ: ВД Едельвейс, 2016. 312 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н.М. Бібік. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с. Педагогіка вищої школи / В. П. Андрущенко, І. Д. Бех, І. С. Волощук та ін. / за ред. В. Г. Кременя, В. П. Андрущенка, В. І. Лугового. К.: Педагогічна думка, 2009. 256 с. Управління підготовкою успішного вчителя: теорія і практика: монографія / В. І. Бондар, І. М. Шапошнікова / за заг. ред. В. І. Бондаря. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 332 с.
Без автора	Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.
Багатомне видання	Енциклопедія Сучасної України / ред. кол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Т. 1. Київ : Радянська школа, 1983. 480 с.
Автореферати дисертацій	Мартиненко С. М. Система підготовки вчителя початкових класів до діагностичної діяльності : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Київ, 2009. 47 с.

Дисертації	Матвієнко О. В. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до педагогічної взаємодії у навчально-виховному середовищі школи першого ступеня : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Київ, 2010. 496 с.
Переклад з іншої мови	Гарфорд Тім. Речі, що змінили світ. Історія економіки в 50 винаходах : пер. з англ. Київ, 2018. 352 с.
Законодавчі документи	<p>Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12 січ. 2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>Про затвердження Державного стандарту початкової освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87. URL: https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osviti</p> <p>Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. 27.10.2016. 2016 р. URL: https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola</p> <p>Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p>
Стандарти	<p>ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Патенти	<p>Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей :</p> <p>пат. 76509 Україна. № 2004042416 ; заявл. 01.04.2004 ; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Архівні документи	<p>Діяльність історичної секції при ВУАН та зв'язаних з нею історичних установ Академії в 1929–1930 рр. <i>Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського</i>. Ф.Х (Всеукраїнська Академія Наук). Спр. 1686. 30 арк.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>Інформаційні ресурси : слов. законод. та стандартиз. термінології / укл. : П. І. Рогова, Я. О. Чепуренко, С. М. Зозуля [та ін.] ; НАПН України ; Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. Київ: Нілан-ЛТД, 2012. 283 с.</p> <p>Книгознавство: термін. слов. : редакційно-видавнича справа, журналістика, поліграфія, видавничий бізнес, інформаційно-бібліотечна діяльність / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; Ін-т укр. філології ; уклад.: Ю. В. Бондар, О. В. Гресько, В. О. Жадько [та ін.] Київ: ВПК «Експрес-Поліграф», 2012. 303 с.</p>

	<p>Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).</p>
Частина видання	
Частина книги	<p>Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p> <p>Матвієнко О. В. Concept professional preparation for specialists masters "Preschool education. <i>Professional development of the teacher in the light of European integration processes: collective monograph</i> / in the sciences. edit prof. Tsvetkova Hanna. Hameln InterGING. 2019. 565 p. (С. 28-46).</p>
Тези доповідей, матеріали конференцій	<p>Коханко О. Г., Климець Г. В. Співпраця вчителя з батьками в умовах нової української школи. <i>Освіта і наука – 2020</i>. 36. наукових праць. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. С. 512-513.</p> <p>Севастюк М. С. Суб'єктність як чинник становлення професійно вмотивованого вчителя початкової школи. <i>Проблеми підготовки вчителя початкової школи в контексті становлення нової української школи</i>: тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 2 грудня, 2018 р.). Івано-Франківськ: НАІР, 2017. С.166-171.</p> <p>Севастюк М. С. Технології формування професійної суб'єктності майбутніх учителів початкової школи. <i>Психологічний і педагогічний дискурс: наукові записки вчених: збірник матеріалів конференції</i> / за заг. ред. проф. Т. О. Олефіренка. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 360 с.</p>
Статті з періодичних видань	<p>Коханко О. Г. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до впровадження інтегрованого навчання. <i>Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка</i> / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 27. Том 3. С. 152-156.</p> <p>Матвієнко О.В. Аналіз ефективності авторської моделі формування педагогічної толерантності майбутніх учителів початкової школи. <i>Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання</i>. Випуск 29: збірник наукових праць. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. С. 80-86.</p> <p>Савченко О. Я. Підготовка вчителя в контексті інноваційної шкільної освіти. <i>Школа першого ступеня: теорія і практика</i>: Збірник наукових праць Переяслав–Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди. Переяслав–Хмельницький. 2004. Вип. 10. С.109 – 117.</p>

Статті у іноземних виданнях	Matwijkenko Olena. Podnoszenie poziomu kultury pedagogicznej jako forma wsparcia rodziców w pełnieniu ról rodzicielskich na Ukrainie. <i>RODZICIELSTWO w obliczu trudności i problemów życiowych oraz ich przewycięzanie</i> . Redakcja naukowa Józefa Bragiel. Beata Górnicka. OPOLE, 2017. PP. 205-208.
Частина з довідкового видання	Тимошко Г.М. Документація шкільна. <i>Енциклопедія освіти</i> / За ред. В.Г. Кременя. Київ: Видавництво Юрінком Інтер 2008. 1040 с.
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ	
Книги, посібники, підручники	Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. 234 с. URL: http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf (дата звернення: 02.11.2017).
Статті	Большакова І.О. Міжпредметна інтеграція змісту навчання у початковій школі (Аналіз матеріалів журналів «Радянська школа» та «Початкова школа» (II пол. 60-тих – 90-ті рр. XX ст.)). <i>Педагогічний дискурс</i> . 2013. Вип. 15. С. 75-80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/peddysk_2013_15_18 .
Законодавчі документи	<p>Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. МОН 27.10.2016 р. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shola-compressed.pdf</p> <p>Про освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380. Редакція від 09.08.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 (дата звернення: 22.09.2019).</p> <p>Про вищу освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004. Редакція від 09.08.2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 22.09.2019).</p> <p>Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3, ст.25. Редакція від 16.07.2019 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua (дата звернення: 22.09.2019).</p>
Сторінки веб-сайтів	<p>Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. URL: http://www.npu.edu.ua/ua/ (дата звернення: 26.09.2019).</p> <p>Чайка А. С. Інклюзивна освіта - шлях до повноцінної соціалізації учнів з особливими освітніми потребами. <i>Всеосвіта</i> : веб-сайт. URL: https://vseosvita.ua/library/inkluzivna-osvita-slah-do-povnocinnoi-socializacii-ucniv-z-oor-1906.html (дата звернення: 12.08.2019).</p>

2.9. Додатки

Додатки подаються за необхідності та оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток Б» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер **Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь**, наприклад, додаток А, додаток Б. Один додаток позначається як додаток.

При оформленні додатків окремою частиною (книгою) на титульному аркуші під назвою роботи друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2-другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1)- перша формула додатка А.

III. ПОРЯДОК І ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ ВИПУСКОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Процедура рекомендації випускової кваліфікаційної роботи до захисту

Завершена магістерська робота подається студентом на кафедру науковому керівнику у зброшурованому вигляді не пізніше ніж за два тижні до захисту. За цей час робота розглядається рецензентами. Для магістерської роботи рекомендовано її перегляд двома рецензентами (внутрішнім і зовнішнім), які є фахівцями в галузі початкової освіти, з тематики якої виконано дослідження. Зовнішню рецензію на роботу може написати вчитель чи завуч школи, де здійснювалося експериментальне дослідження.

Науковий керівник пише відгук на роботу у довільній формі. Визначає ступінь її самостійності, внесок студента у вирішення обраної проблеми, характеризує вміння здобувача вищої освіти працювати з літературою, формулювати мету і завдання дослідження, обирати адекватні методи, проводити експеримент та його перевіряти, логічно викладати матеріал та робити висновки, оформлювати магістерську роботу.

Супровідні матеріали до захисту. Для отримання допуску до захисту магістерського дослідження здобувач вищої освіти має подати на випускову кафедру (педагогіки і методики початкового навчання) пакет супровідних матеріалів:

- відгук наукового керівника,
- дві рецензії (зовнішня і внутрішня) на магістерське дослідження фахівців у відповідній галузі,
- довідка про апробацію експериментального дослідження,
- витяг з протоколу кафедри педагогіки та методики початкового навчання про допуск до захисту експериментального дослідження.

3.2. Захист магістерської роботи

Магістерську роботу здобувач вищої освіти захищає на підсумковій атестації у присутності екзаменаційної комісії. Тези доповіді здобувач вищої

освіти готує заздалегідь. Доповідь повинна бути змістовною і тривати 5—8 хвилин.

У доповіді необхідно:

- назвати тему магістерської роботи, показати її актуальність та значущість;
- сформулювати основну мету і завдання дослідження;
- стисло розкрити зміст структури роботи;
- доповісти про результати роботи, зроблені висновки і внесені пропозиції.

Після доповіді здобувач вищої освіти відповідає на запитання членів екзаменаційної комісії. Під час захисту оцінюються: якість виконаного здобувачем вищої освіти наукового дослідження, рівень та актуальність теоретичних знань і набутих навичок щодо висвітленої теми, логічно і аргументовано викладати думки, відповідати на запитання, обґрунтовувати власну точку зору.

Доповідь може супроводжуватись *демонстрацією електронної презентації у форматі Microsoft Office PowerPoint*. Слайди презентації включають тему дослідження, науковий апарат дослідження, аналіз змістового матеріалу дослідження за завданнями (або розділами) роботи. В кінці подаються висновки проведеного дослідження. Загальна кількість слайдів – 12-15.

Після захисту магістерська робота на паперовому носії зберігається на кафедрі.

3.3. Критерії оцінювання магістерської роботи

Критерії оцінки магістерської роботи є методичним засобом, що використовується ЕК з метою виявлення відповідності професійних компетенцій студента вимогам Галузевого стандарту освіти. Підсумкову, диференційовану оцінку магістерської роботи визначає екзаменаційна комісія, її рішення є остаточним і оскарженню не підлягає.

У процесі визначення оцінки враховуються такі важливі показники якості магістерської роботи:

- актуальність обраної теми;
- чіткість формулювання мети і завдання наукового дослідження;
- структура і логіка побудови плану роботи, відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми;
- якість критичного огляду літературних джерел, наявність наукової полеміки;
- широта і адекватність методологічного та діагностичного апарату;
- системність і глибина аналізу практичних матеріалів дослідження;
- наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- актуальність та обґрунтованість заходів, що пропонуються для підвищення ефективності діяльності закладів загально середньої освіти;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності дослідження;
- якість оформлення магістерської роботи;
- уміння стисло, послідовно і чітко викладати сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати власні пропозиції, думки, погляди;
- володіння культурою презентації розробки;
- наявність і якість ілюстративних матеріалів для захисту магістерської роботи;
- повнота і ґрунтовність відповідей на запитання членів ЕК; зауваження і пропозиції, що містяться у відгуках наукового керівника та рецензента.

Шкала оцінювання відповідей і якості виконання магістерської роботи при її захисті

	Критерії оцінювання	Кількість балів	
1.	Загальне оформлення роботи	10	

2.	Вступ	18	
	2.1. Актуальність	1	
	2.2. Об'єкт	1	
	2.3. Предмет	1	
	2.4. Гіпотеза	1	
	2.5. Наукова новизна	1	
	2.6. Практичне використання	1	
	2.7. Апробація результатів роботи (до 4-х наукових заходів)	5	
	2.8. Публікації (до 3-х)	7	
3.	I розділ. Теоретичний	7	
	3.1. Висвітлення теоретичних питань	4	
	3.2. Використання та посилання на першоджерела	3	
4.	II розділ. Практичний	25	
	4.1. Висвітлення власного доробку	15	
	4.2. Опис організації дослідження та оформлення результатів експерименту	10	
5.	Висновки	10	
6.	Оформлення першоджерел	5	
7.	Додаткові матеріали	5	
8.	Доповідь та відповіді на запитання	15	
Всього:		100	

Відповідно до вимог Болонської декларації, оцінка якості виконання і захисту студентами магістерської роботи здійснюється за 100-баловою системою з подальшим переведенням її у шкалу ECTS та традиційну 4-балову для фіксації оцінки у відповідних документах.

Критерії та шкала оцінювання магістерської роботи за кредитно-модульною системою

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	«5» відмінно
80-89	B	«4» добре
70-79	C	
65-69	D	«3» задовільно

60-64	E	
35-59	FX	«2» незадовільно
0-34 F	F	

Оцінка «відмінно» (90-100 балів). Магістерську роботу виконано бездоганно; вона містить елементи новизни, має практичне значення, доповідь логічна і стисла, проголошена вільно, впевнено, відгуки наукового керівника та рецензента позитивні, відповіді на запитання членів ЕК правильні, обґрунтовані та стислі.

Оцінка «добре» (89-70 балів). Тему роботи розкрито, проте наявні окремі недоліки непринципового характеру: у теоретичній частині поверхово проаналізовано літературні джерела, елементи новизни чітко не окреслено, недостатньо використано інформаційні матеріали, на базі якого підготовлено роботу, зроблено окремі зауваження у відгуках, доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання членів ЕК здебільшого правильні, роботу оформлено відповідно до вимог.

Оцінка «задовільно» (69-60 балів). Тему магістерської роботи здебільшого розкрито, проте наявні недоліки змістовного характеру: нечітко сформульовано мету роботи; теоретичний розділ має виражений компілятивний характер; недостатньо посилань на літературні джерела, наукова полеміка відсутня; аналітична частина містить забагато елементів описовості; добір інформаційних матеріалів (таблиць, графіків, схем) не завжди обґрунтований; відгуки містять зауваження; доповідь прочитано за текстом; не всі відповіді на запитання членів ЕК правильні або повні; є зауваження щодо оформлення роботи.

Оцінка «незадовільно» (59-30 балів). Нечітко сформульовано мету. Розділи слабо взаємопов'язані. Відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконано поверхово, переважає описовість на шкоду системності та глибині дослідження. Заходи, що пропонуються, з аналізу не впливають. Оформлення роботи далеке від зразкового. Ілюстрації до захисту відсутні. Доповідь прочитано за текстом. Відповіді на запитання членів ЕК неточні або неповні.

Магістерська робота до захисту не допускається. Роботу подано науковому керівникові на перевірку з порушенням термінів, встановлених регламентом, або її написано на тему, своєчасно не затверджену. Виявляється несаможостійність виконання роботи. Структура роботи не відповідає встановленим вимогам. Немає обґрунтування пропонованих заходів.

3.4. Академічна доброчесність здобувачів освіти

Згідно *Положення «Про академічну доброчесність у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова»* дотримання академічної доброчесності є одним з основних принципів діяльності Університету та є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукового процесу в Університеті.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.
- Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Основними проявами академічної недоброчесності є плагіат, заборонена допомога (одержання чи надання допомоги на іспиті, заліку, контрольній роботі, яка забороняється викладачем); використання підручників, посібників, довідкової літератури під час будь-якої з форм контролю, якщо це не передбачено її умовами; списування та передавання своєї роботи для списування іншим; передача та одержання відповідей перед іспитом; використання підставної особи для відповіді, іспиту тощо; подання результатів групової роботи, якщо роботу замість групи виконала одна особа; подача як своєї роботи, написаної іншою особою; написання роботи на замовлення; підробка результатів дослідження; хабарництво.

На кожному факультеті наказом ректора університету на основі рішення Вченої ради факультету та подання декана факультету створюється комісія з академічної етики факультету, яка формується з числа провідних науково-педагогічних працівників факультету та представників студентських самоврядних організацій факультету. Допускається залучення до діяльності комісії з наукової етики факультету представників науково-педагогічної громадськості, які не є співробітниками факультету. Комісія з академічної етики факультету з числа своїх членів обирає голову та секретаря, які не можуть бути співробітниками однієї кафедри. Комісія з академічної етики факультету здійснює свої повноваження на основі принципів незалежності, неупередженості, академічної чесності та прозорості.

У випадку встановлення факту академічного плагіату в магістерській роботі вона не допускається до захисту на засіданні ЕК, а студент підлягає відрахуванню з Університету за порушення академічної доброчесності. Студент має право на повторне написання магістерської роботи та її захист після поновлення у складі студентів Університету.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Різновиди академічного плагіату:

- видання виконаної роботи іншого автора за свою без внесення в неї жодних змін та неналежного оформлення цитування;
- копіювання значної частини чужої роботи в свою без внесення в неї жодних змін та без належного оформлення цитування;
- копіювання значної частини чужої роботи в свою шляхом перекладу чужої роботи з іншої мови без належного оформлення цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитувань;
- компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту з низки джерел без внесення в цей масив правок з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;
- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі праці, розміщеної у мережі Інтернет).

Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Фабрикація - вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

Хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

Необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої **академічної відповідальності**:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з Університету;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається Вченою радою НПУ імені М.П. Драгоманова з урахуванням вимог законів України.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі **права**:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

Винятки, що не є плагіатом

У ст. 10 Закону України «Про авторське право та суміжні права» вказується, що не може підпадати під поняття плагіату (оскільки на них не поширюється авторське право):

- Загальновідомі знання;
- Загальновідомі факти;
- Ідіоми;
- Ідеї або визначення, що широко розповсюдженні та відомі;
- Перефразування своїми словами фрази при перекладі з діалекту чи іншої мови, якщо не існує широко відомої фрази чи прийнятого офіційного перекладу;
- Повідомлення про новини дня або поточні події, що мають характер звичайної прес-інформації;
- Твори народної творчості (фольклору);
- Видані органами державної влади у межах їх повноважень офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного характеру (закони, укази, постанови, судові рішення, державні стандарти тощо) та їх офіційні переклади;
- Державні символи України, державні нагороди, символи та знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових

формувань, символіка територіальних громад, символи та знаки підприємств, установ та організацій (після їх офіційного затвердження);

- Грошові знаки;
- Розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонних довідників та інших аналогічних баз даних, що не відповідають критеріям оригінальності і на які поширюється право sui-generis (своєрідне право, право особливого роду).

Також не є плагіатом опублікування анонімного твору під власним іменем, так як у цьому випадку автор невідомий (Закон України «Про авторське право та суміжні права» - Режим доступу: [zakon.rada.gov.ua/go/1556-18 29](http://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18_29)).

Додаток А

Зразок титульної сторінки кваліфікаційної роботи ОС «Магістр»

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

Факультет педагогіки і психології

Кафедра педагогіки та методики початкової школи

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття другого рівня вищої освіти «Магістр»

з теми: «ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ»

Студентки ___ курсу _____ групи

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальності 013 «Початкова освіта»

П.І.П. (в родовому відмінку)

Науковий керівник: вчене звання,

науковий ступінь П.І.П.

Оцінка: Національна шкала _____

Кількість балів _____ ECTS _____

Голова комісії _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Члени комісії _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

м. Київ, 20__ рік

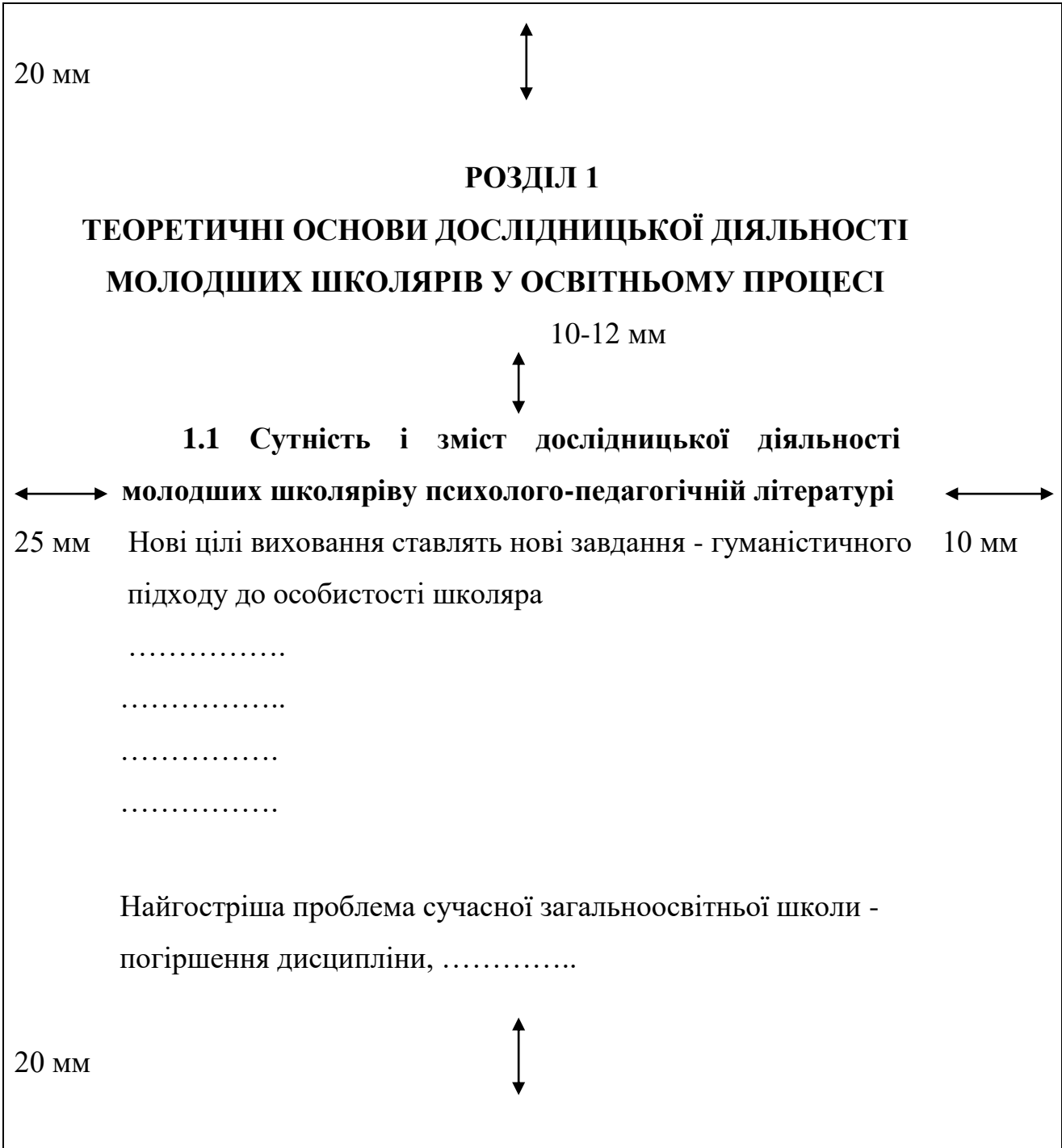
Додаток Б

Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	6
1.1 Аналіз проблеми формування дослідницької діяльності молодших школярів у психолого-педагогічній літературі.....	6
1.2 Теоретичний аналіз сутності основних понять дослідження.....	13
1.3 Психолого-педагогічні засади формування дослідницьких умінь молодших школярів у освітньому процесі.....	19
Висновок до 1 розділу	25
Розділ 2 ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	26
2.1 Стан сформованості дослідницьких умінь учнів 4-го класу.....	26
2.2 Педагогічні умови формування дослідницьких умінь молодших школярів у освітньому процесі.....	38
2.3 Аналіз результатів експериментального дослідження та методичні рекомендації вчителям.....	48
Висновок до 2 розділу.....	59
ВИСНОВОК.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62
ДОДАТКИ	67

Додаток В
Зразок оформлення сторінки



Додаток С

Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт ОС «Магістр»

(для магістрів з терміном навчання 1 р. 10 місяців)

1. Формування мовленнєвої компетентності молодших школярів засобами діалогічного мовлення.
2. Формування в учнів початкової школи навички читання під час проведення нетрадиційних уроків засобами фольклору.
3. Формування читацької компетентності в учнів початкових класів під час вивчення казки та позакласного читання.
4. Дидактичні ігри як засіб формування комунікативної компетентності першокласників.
5. Увиразнення зв'язного мовлення молодших школярів засобами синонімічної лексики.
6. Фразеологізми, як чинник розвитку образного мовлення молодших школярів.
7. Система творчих вправ як засіб розвитку розумової діяльності учнів початкової школи на уроках української мови.
8. Естетичне виховання учнів шляхом опрацювання ліричних віршів у початкових класах.
9. Розвиток діалогічного мовлення молодших школярів на уроках української мови з метою формування мовленнєвої компетентності.
10. Формування читацької компетентності молодших школярів засобами діалогічного мовлення.
11. Формування читацької компетентності у учнів 3 класу під час вивчення казки.
12. Розвиток культури мовлення молодших школярів засобами художнього мистецтва.
13. Формування мовленнєвої компетентності молодших школярів засобами діалогічного мовлення.
14. Формування навчальної мотивації у процесі інтегрованих уроків та тематичних днів.
15. Формування в учнів початкової школи самооцінки на уроках літературного читання.
16. Формування пізнавальних інтересів молодших школярів в освітньому процесі засобами педагогіки партнерства.
17. Робота над текстом на уроках української мови як засіб мовленнєвого розвитку молодших школярів.
18. Педагогічні умови формування предметної математичної компетентності у молодших школярів засобами інтеграції.
19. Формування у молодших школярів цілісної картини світу засобами інтеграції змісту початкової освіти.
20. Формування мотиваційної сфери учнів початкової школи НУШ в освітньому процесі засобами ігрових проектів.
21. Формування естетичної потреби молодших школярів у процесі позаурочної роботи.

22. Організація самостійної навчальної діяльності молодших школярів засобами диференційованого навчання на уроках природознавства.
23. Компетентнісно зорієнтовані задачі як засіб формування математичної компетентності молодших школярів.
24. Розвиток творчих здібностей молодших школярів засобами інтерактивних технологій.
25. Використання творчих завдань для розвитку креативних здібностей молодших школярів в освітньому процесі початкової школи.
26. Формування дослідницьких умінь молодших школярів засобами проектних технологій на уроках природознавства.
27. Дидактична гра як ефективний метод формування позитивної мотивації молодших школярів.
28. Формування у молодших школярів вміння працювати в команді засобами інтерактивних методів навчання.
29. Розвиток пізнавального інтересу молодших школярів засобами сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
30. Розвиток творчих здібностей засобами інтегрованого навчання.
31. Використання творчих завдань для розвитку креативних здібностей молодших школярів в освітньому процесі.
32. Розвиток розумових здібностей молодших школярів засобами LEGO-технології.
33. Дидактичні ігри як засіб підвищення ефективності пізнавальних здібностей молодших школярів.
34. Формування здоров'язбережувального освітнього середовища початкової школи.
35. Формування художньо-творчих умінь молодших школярів засобами сугестивних та терапевтичних технологій.
36. Психолого-педагогічний вплив казки на формування етнічної ідентичності молодших школярів.
37. Формування умінь у молодших школярів усвідомлювати функції дієслова засобами розвивального навчання.
38. Формування у молодших школярів здатності до співпраці засобами Вальдорфської педагогіки.
39. Формування комунікативно-мовленнєвих умінь молодших школярів інтерактивними методами навчання.
40. Застосування інформаційних технологій на уроках української мови з метою формування творчих здібностей молодших школярів.
41. Формування творчих умінь молодших школярів засобами образотворчого мистецтва.
42. Удосконалення навчально-пізнавального інтересу молодших школярів засобами структурно-логічних схем на уроках літературного читання.
43. Впровадження системи диференційованих завдань під час організації самостійної роботи молодших школярів.
44. Формування пізнавальних інтересів молодших школярів в освітньому процесі засобами педагогіки партнерства.

45. Теоретико-методичні засади проблеми розвитку творчих здібностей першокласників за технологією саморозвитку Марії Монтесорі.

46. Ігрові технології навчання на уроках української мови в 2 класі як засіб формування орфографічної компетентності.

47. Формування естетичних почуттів у молодших школярів засобами мистецтва

48. Освітня технологія розвитку критичного мислення як засіб формування читацької компетентності молодших школярів.

49. Диференційоване навчання як засіб формування мовної компетентності молодших школярів.

50. Розвиток зв'язного мовлення молодших школярів засобами диференційованих вправ на уроках української мови.

51. Проблемні завдання як засіб розвитку навчально-пізнавального інтересу молодших школярів.

52. Розвиток творчих здібностей молодших школярів шляхом використання малих фольклорних жанрів на уроках літературного читання.

53. Формування в учнів початкової школи самооцінки засобами формувального оцінювання.

54. Розвиток зв'язного мовлення молодших школярів засобами діалогічних методів навчання.

55. Усні та письмові перекази як засіб формування мовленнєвої компетентності молодших школярів.

56. Інтелект-карти як ефективний засіб розвитку критичного мислення молодших школярів в освітньому процесі.

57. Формування мовленнєвої компетентності засобами діалогічного мовлення на уроках української мови.

58. Розвиток зв'язного мовлення першокласників у букварний період навчання грамоти.

59. Формування культури мовлення першокласників засобами розвитку мовленнєвої діяльності у період навчання грамоти.

60. Формування соціальної компетентності дітей молодшого шкільного віку (на уроках суспільствознавства).